人間覚醒の仏道

La Budha Vojo Vekanta Nin Homojn

山口真一／Yamaguti Sin'iti

かつて、「宗教観の国際比較」という調査を旧総務庁が行いました。対象となった国は、日本・アメリカ・イギリス・ドイツ・フランス・スウェーデン・韓国・フィリピン・タイ・ブラジル・ロシアの11ヶ国で、設問は次のとおり。「あなたは、人生にとって宗教はどの程度大切なものだと思いますか。」

回答結果ですが、「非常に大切」と答えた日本人は3.2%で最下位。フィリピン人は90.1%、タイ人は71.7%が「非常に大切」と答えているのと対照的です。概して、日本を除くアジアは割合が高く、ヨーロッパでは割合は低くなっていますが、それでもおおよそ10%前後の人が「非常に大切」と答えています。一方、「大切でない」と答えた割合は、日本が18.8%、スウェーデンが50.0%、他のヨーロッパ諸国が20～30%でした。アメリカは35.9%が「非常に大切」と答えているように、キリスト教の影響が非常に強い国です。ヨーロッパではキリスト教離れが相当に進んではいるものの、熱心な信徒も沢山いて、二極分化傾向にあるようです。日本はヨーロッパと逆で、「やや大切」「あまり大切でない」という中間的な回答が多く、ここにも「あいまいな国日本」が顔を見せています。

しばしば言われるように「日本人の大多数は無宗教である」というのは、

Iam la Ministerio pri Internaj Aferoj kaj Komunikadoj enketis internacie pri religia koncepto. Enketitaj estis Japanio, Usono, Britio, Germanio, Francio, Svedio, Koreio, Filipinoj, Tajlando, Brazilio kaj Rusio; do entute 11 landoj. Jen la demando: "Kiom grava estas religio en via vivo?"

Repondis "tre grava" 3.2% da japanoj, la plej malalte el ĉiuj landoj. Kontraste al tio 90.1% da filipinanoj kaj 71.7% da tajoj respondis "tre grava." Ĝenerale en Azio krom Japanio mutaj alte taksas religion. Dume en Eŭropo ne multaj, sed ĉirkaŭ 10% respondis "tre grava." Aliflanke, respondis "ne grava" 18.8% da japanoj, 50.0% da svedoj, kaj 20-30% da landanoj en aliaj eŭropaj landoj. Usono estas lando, kie Kristanismo estas tre influhava, do 35.9% da usonnanoj respondis "tre grava." En Eŭropo Kristanismo pli kaj pli perdas sian influ-potencon, sed ankoraŭ ne malmultaj restas entuziasmaj kredantoj. Ŝajnas, ke tie progresas la apartiĝo en du ekstremojn. En Japanio, male estas multaj, kiuj emas respondi meze "iom grava" aŭ "ne tre grava", en kio "Nebula lando Japanio" montriĝas.

Oni ofte diras, ke plejmulte da japanoj estas senreligiaj; tio ŝajnas esti fakto pro

以上の結果からも明かでしょう。

しかしながら同時に、日本には神社と寺院があわせて17万もあり、お盆や初詣などの宗教行事には大多数の人が参加しているという事実があります。

別のアンケートによれば、「あなたにとって人生で何が一番大切ですか」という質問に対して、日本では家族、健康、財産の順で回答が多かったそうですが、実にこれこそが日本人にとって宗教とは何かを解くカギになります。すなわち、日本人の関心トップ３に対応して、「家内安全」「無病息災」「商売繁盛」という「御利益」が用意されています。

「御利益」といっても、これらはつまるところは我欲ではないでしょうか。私たちは、何事も自分の思い通りにしようとして、宗教さえも利用するのです。「家内安全」「無病息災」「商売繁盛」は、我欲を満足させるために利用された宗教の哀れな姿です。こうして宗教が呪術へと堕落していきます。ここからは人間の自覚、主体性の確立は決して生まれてきません。

私たちは、もうそろそろ気づいても良いはずです。いくら祈っても、縁があって病気になるときはなる、死ぬ時は死ぬ、ということを。どこまでも自分の思い通りにしようともがくことが「苦」である、と仏教は教えています。自分の思い通りにはならない、と徹底して悟るのが仏道であります。

我欲を満足させることではなく、自我中心の生き方の根本転換をはかることが求められています。

ĉi-supra rezulto.

Sed samtempe en Japanio troviĝas proksimume 170,000 ŝintoismaj kaj budhismaj temploj sume. Multaj ĉeestas ceremoniojn kiel ekzemple ulambanon, novjaran preĝon, k.t.p.

La alia enketo estas. Ĝia demando estas "Kio estas la plej grava en via vivo?" En Japanio oni respondis "familio", "sano", kaj "riĉaĵo" laŭvice. Ĝuste en tio ĉi enestas la ŝlosilo por klarigi, kio estas religio por japanoj. Nome al la tri plej gravaj interesoj respondas la profitoj nomataj "familia harmonio", "sano kaj longa vivo", kaj "prospero de komerco" respektive.

Tiaj profitoj estas finfine montriĝo de egoa deziro, ĉu ne? Ni, dezirante ĉion tiel kiel plaĉas al ni, utiligas eĉ religion. La tri supre menciitaj profitoj simbolas la mizeran aspekton de religio, kiun oni utiligas por kontentigi siajn egoajn dezirojn. Tiamaniere religio degeneras en sorĉarton. Tio ĉi neniel motivas nian memkonscion kiel homo nek starigon de subjekto.

Jam estas la tempo, kiam ni eksciu: kiel ajn preĝas, ni malsaniĝas kaj mortas, se kondiĉoj maturiĝas. Laŭ budhismo baraktado deziranta ĉion tiel kiel plaĉas al ni estas sufero (*dukha*). Nenio iras laŭplaĉa, tiel ĝisprofunde komprenu. Jen tio estas la budhismo.

Ne kontentigi egoan deziron, sed radikale konverti egocentrisman vivadon estas necese por ni.